

**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2021-0310
(mr. F.H.E. Boerma, voorzitter, mr. A.P. Luitingh, mr. dr. D.P.C.M. Hellegers, leden
en mr. A.C. Bek, secretaris)**

Klacht ontvangen op : 29 mei 2020
Ingediend door : De consument
Tegen : Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak : 1 april 2021
Aard uitspraak : Bindend advies
Uitkomst : Vordering afgewezen

Samenvatting

De consument heeft een zogenaamd Rabo DoelSparen afgesloten bij de bank. Kort gezegd houdt dit product in dat de bank gedurende de overeengekomen inlegperiode over iedere inleg afzonderlijk een door de haar te bepalen vaste rente vergoedt. Na de overeengekomen looptijd kunnen partijen een nieuwe inlegperiode overeenkomen. Tussen partijen is een geschil ontstaan over de hoogte van de door de bank te vergoeden rente gedurende de nieuwe inlegperiode, waarbij de consument zich op het standpunt heeft gesteld dat de bank als nieuwe rente het rentepercentage dient te hanteren dat op de einddatum van de initiële inleg werd vergoed over het gehele tegoed op de rekening (middelenrente) en de bank zich op het standpunt heeft gesteld dat de actuele vaste rente geldend voor een eerste inleg dient te worden aangeboden. De commissie oordeelt op grond van de overeenkomst en de toepasselijke voorwaarden dat de bank niet kan worden gehouden een rentetarief, dat gelijk is aan de rente op de einddatum van de initiële inlegperiode, aan te bieden. De commissie wijst daarom de vordering van de consument af.

I. De procedure

- 1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument en zijn toelichting hierop; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de repliek van de consument en 4) de dupliek van de bank.
- 1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.
- 1.3 Partijen hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Gebeurtenissen die tot de klacht hebben geleid

2.1 Op 21 mei 2010 heeft de partner van de consument een overeenkomst met betrekking tot Rabo Doelsparen (RDS) bij de bank afgesloten. De strekking van deze overeenkomst is dat de bank tijdens de afgesproken inlegperiode van tien jaar over elke inleg op de rekening een afzonderlijk door de bank vast te stellen vaste rente vergoedt. De initiële inleg bedroeg € 50.000,00 en de rente bedroeg op dat moment 4%.

2.2 Op 31 mei 2010 is de overeenkomst RDS opnieuw afgesloten op naam van zowel de consument als zijn partner. In de overeenkomst is, voor zover relevant, opgenomen:

“Vaste rentevergoeding De bank vergoedt tijdens een inlegperiode over elke inleg op de rekening en elk op de rekening bijgeschreven rentebedrag een afzonderlijk telkens door haar vast te stellen vaste rente overeenkomstig het bepaalde in artikel 9 van de Algemene voorwaarden voor Rabo DoelSparen 2010.

Einddatum De bank vergoedt de vaste rente tot 1 juni 2020. De bank en de rekeninghouder kunnen voor de periode daarna een nieuwe inlegperiode afspreken.

(...)

De bank vergoedt de vaste rente tot 1 juni 2020. De bank en de rekeninghouder kunnen voor de periode daarna een nieuwe inlegperiode afspreken.”

2.3 Op de overeenkomst zijn de ‘Algemene voorwaarden voor Rabo DoelSparen 2010’ (hierna: de voorwaarden 2010) van toepassing. Hierin is, voor zover relevant, bepaald:

7 Inleg

- a. *De rekeninghouder is tijdens een inlegperiode altijd bevoegd om bedragen op de rekening in te leggen tegen een op dat moment geldende vaste rente.*
- b. *De rekeninghouder is ook bevoegd om buiten een inlegperiode bedragen op de rekening in te leggen. Is er voor de rekeninghouder een rekening Rabo DoelSparen Variabel geopend bij de bank dan mogen er buiten een inlegperiode uitsluitend op deze rekening bedragen worden ingelegd.*
- c. *Per inlegperiode wordt een einddatum afgesproken. De minimale looptijd van een inlegperiode is twee (2) jaar. De bank kan deze minimale looptijd altijd wijzigen. Bij het begin van de inlegperiode geldt dat het op dat moment op de rekening staande tegoed voor die inlegperiode op de rekening is ingelegd. (...)*

9 Vaste rente

- a. *De bank vergoedt tijdens een inlegperiode over elke inleg en over het tegoed dat op de rekening staat bij het ingaan van een inlegperiode een door de bank te bepalen vaste rente. Deze rente kan de bank tot aan de einddatum niet wijzigen. De bank informeert op een door haar te bepalen wijze de klant na iedere inleg over de hoogte van de bij deze inleg behorende vaste rente.*
- b. *De bank stelt na iedere inleg tijdens een inlegperiode de middelrente vast en informeert de rekeninghouder hierover op een door haar te bepalen wijze.*
- c. *(...)*
- d. *Na afloop van de overeengekomen inlegperiode is het volgende van toepassing: de bank berekent de tot de einddatum opgebouwde rente. De rente wordt daarna bijgeschreven op de rekening of overgeboekt naar de met de rekeninghouder overeengekomen rekening. Als de rente wordt bijgeschreven op de rekening is zij vanaf de datum van bijschrijving rentedragend.*

- e. (...)
- f. *De te vergoeden rente wordt berekend op basis van de vaste rente volgens een door de bank te bepalen berekeningsmethode en –periode en met inachtneming van een door de bank te bepalen valuteringsregeling. De bank informeert de klant over de te vergoeden rente op een door de bank te bepalen wijze.”*

2.4 In het document ‘Productkenmerken en informatie over Rabo DoelSparen’ (hierna: de productkenmerken) is, voor zover relevant, bepaald:

“Wat gebeurt er met de rekening als de einddatum wordt bereikt?

Als de einddatum is bereikt, kunt u beschikken over het tegoed en het gebruiken voor een doel waarvoor u heeft gespaard. (...) Of u kunt een nieuwe einddatum vastleggen en doorsparen.

(...)

Vaste rente

Over iedere inleg ontvangt u een vaste rente. Ook een rentebijdring wordt gezien als een inleg. Van al die rentepercentages berekenen we het gemiddelde, de zogenaamde middelrente.

Vaste rente over iedere inleg

Het rentepercentage over iedere inleg is vast vanaf de inlegdatum tot aan de afgesproken einddatum. De vaste rente voor iedere inleg wordt bepaald aan de hand van de looptijd tussen de inlegdatum en de einddatum.

(...)

De actuele rentetarieven voor dit product per looptijd vindt u op www.rabobank.nl (...)

(...)

Middelrente over het hele tegoed

Iedere inleg kent een eigen vaste rente. Van alle op de totale inleg geldende rentepercentages wordt het gewogen gemiddelde berekend. Dit rentepercentage noemen we de middelrente. De middelrente is het rentepercentage dat uiteindelijk wordt vergoed over het gehele tegoed op de rekening.

(...)

Ook is het mogelijk om vanaf 8 weken voor de huidige einddatum een verlenging af te spreken. Bij een verlenging wordt een nieuwe einddatum vastgelegd. Als u hiervoor kiest, wordt uw tegoed en eventueel de opgebouwde rente vanaf de oorspronkelijke einddatum beschouwd als een eerste inleg. Deze eerste inleg wordt vastgezet tegen de op de oorspronkelijke einddatum geldende vaste rente tot aan de nieuwe einddatum. (...)

(...)”

2.5 In de periode tussen 31 mei 2010 en 31 mei 2020 hebben de consument en zijn partner meermaals een bedrag ingelegd. De bank heeft – conform de overeenkomst en de toepasselijke voorwaarden – na iedere inleg en na iedere jaarlijkse rentebijdring, over het tegoed op de RDS-rekening een middelrente (het gewogen gemiddelde van de afzonderlijke vaste rentepercentages van elke inleg) vergoed. Op de einddatum van de initiële inleg, op 31 mei 2020, bedroeg de middelrente 3,931%.

2.6 De consument heeft de bank op 2 januari 2020 vragen gesteld omtrent de rente die door de bank werd aangeboden voor een nieuwe inlegperiode (zijnde 0,15%). De bank heeft de consument per e-mail, voor zover relevant, als volgt bericht:

“(...) Aangezien iedere inleg een eigen vaste rente kent, wordt van alle op de totale inleg van toepassing zijnde rentepercentages het gewogen gemiddelde berekend. Dit rentepercentage noemen we de middelrente. De middelrente is het rentepercentage dat uiteindelijk wordt vergoed over het gehele tegoed op de rekening.

De middelrente is te berekenen door alle inlegbedragen te vermenigvuldigen met de voor betreffende inleg geldende rente. Tel deze vervolgens bij elkaar op. Deze som gedeeld door de som van alle inlegbedragen levert de middelrente. (...)

Iedere inleg krijgt op basis van de looptijd een eigen vaste rente tot de afgesproken einddatum. (...)

Ruim voor de einddatum van de Doelspaarrekening wordt er contact met u opgenomen om te bespreken wat u met deze rekening wilt doen. Er wordt dan ook gekeken naar het best passend aanbod voor u. (...)

2.7 Naar aanleiding van deze e-mail heeft de consument aanvullende vragen gesteld. De bank heeft de consument op 16 april 2020 als volgt geïnformeerd:

“(...) We hebben telefonisch en eerder per e-mail een belangrijk aspect niet gescheiden gehouden en dat is mijns inziens de bron tot de miscommunicatie geweest. In een overeenkomst staat aan de ene kant “het product” en aan de andere kant “de prijs”. De prijs is in het geval van Rabo Doelsparen, is de rente. En dit laatste is waar uw vraag over gaat.

In het besproken scenario van verlenging, krijgt u dan dezelfde rente als de afgelopen 10 jaar? Zo had ik uw vraag uit de e-mail: “Stel ik doe geen nieuwe inleg tot einddatum 01-06-2020 en kom een nieuwe spaarperiode overeen, bedraagt dan de vaste rente over de nieuwe looptijd wederom 3.931%? kort en bondig samengevat.

Hierop is het antwoord: Nee.

Zoals eerder telefonisch besproken zijn de rentes in 2020 niet meer hetzelfde als in 2010. De “prijs” (lees: rentepercentage) die u destijds voor de Rabo Doelsparen overeengekomen bent komt op 01-06-2020 te vervallen. Indien u het product wil verlengen, gelden de rentepercentages van nu. Deze staan vermeld op onze website. <https://www.rabobank.nl/particulieren/sparen/spaarrekening-openen/rabo-doelsparen/>

Voor een looptijd tot drie jaar is de vaste rente 0,01% (antwoord op uw 2e vraag: “Wat zal igv verlenging de hoogte van de nieuwe vaste rente zijn indien ik in januari 2020 Euro 10.600,- extra inleg?”

2.8 Verdere uitwisseling van standpunten tussen partijen heeft niet tot een oplossing van het geschil geleid, waarna de consument zijn klacht aan het Kifid heeft voorgelegd. De consument heeft tevens de RDS rekening per 2 juni 2020 beëindigd.

De klacht en vordering

2.9 De consument heeft zich, kort samengevat, op het standpunt gesteld dat de bank een te laag rentepercentage over de inleg op de RDS-rekening heeft aangeboden voor een nieuwe inlegperiode. Op basis van de voorwaarden is in feite een toezegging gedaan dat de bank een rente van 3,931%, zijnde de rente op de oorspronkelijke einddatum van 31 mei 2020, zou aanbieden voor een nieuwe inlegperiode. De consument heeft ter onderbouwing van zijn standpunt verwezen naar de productkenmerken 2010. Door hiervan af te wijken en slechts een rente van 0,15% te bieden, is de bank deze toezegging niet nagekomen en zal de consument een schade van circa € 16.000,00 lijden. De consument vordert daarom dat de bank hem een aanbod voor een nieuwe inlegperiode doet tegen een rente van 3,931%.

Het verweer van de bank

2.10 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Te beantwoorden rechtsvraag

3.1 Tussen partijen is, kort gezegd, een geschil ontstaan over de interpretatie van de voorwaarden, meer specifiek op de door de bank in rekening te brengen rente over een nieuwe inlegperiode. Aan de commissie ligt de vraag voor of de bank voor een nieuwe inlegperiode de middelrente, die op de einddatum van de initiële inlegperiode gold (zijnde 3,931%) aan de consument en zijn partner dient aan te bieden, dan wel de actuele rente mag aanbieden. Ter beantwoording van deze vraag overweegt de commissie als volgt.

Toetsingskader

3.2 In het geval tussen partijen onenigheid bestaat over de bewoordingen van een (gedeelte van een) overeenkomst, dient conform bestaande jurisprudentie als uitgangspunt te gelden dat wordt geoordeeld aan de hand van het zogenoemde ‘Haviltex-criterium’. Dit houdt in dat moet worden gekeken naar ‘de zin die partijen over en weer aan elkaars verklaringen en gedragingen mochten toekennen en hetgeen zij in dat kader redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten’¹. Hierbij worden alle omstandigheden van het geval meegewogen en een zuiver taalkundige uitleg is dus niet doorslaggevend.

Beoordeling

3.3 De commissie stelt vast dat in de periode tussen 31 mei 2010 en 31 mei 2020 meermaals een inleg is gedaan, bovenop de initiële inleg van € 50.000,00. Na iedere nieuwe inleg en na iedere rentebijbeschrijving is – conform de overeenkomst en de voorwaarden 2010 – door de bank een nieuwe vaste rente vastgesteld, gebaseerd op de gemiddelde rentes over de lopende periode: de middelrente. De bank heeft de consument en zijn partner hierover iedere keer geïnformeerd. De middelrente was ten tijde van het aflopen van de initiële inlegperiode 3,931%. Hierover bestaat tussen partijen geen discussie. Ook bestaat tussen partijen geen discussie over de mogelijkheid om, na afloop van de initiële inlegperiode, een nieuwe inlegperiode overeen te komen.

¹ Zie Hoge Raad 13 maart 1981, NJ 1981, 635

- 3.4 De consument heeft met verwijzing naar de productkenmerken 2010 (zie ook 2.4 van deze uitspraak) gesteld dat hieruit mag worden opgemaakt dat voor de nieuwe inlegperiode een vaste rente van 3,931% zal gelden, omdat in de productkenmerken 2010 is bepaald dat ‘de eerste inleg wordt vastgezet tegen de op de oorspronkelijke einddatum geldende vaste rente tot aan de nieuwe einddatum’. De ‘vaste rente’ dient te worden geïnterpreteerd als ‘het resultaat van de middelrente-berekening’, aldus de consument. De bank heeft met verwijzing naar de bepalingen in de overeenkomst (zie 2.2 van deze uitspraak) en de voorwaarden 2010 (zie 2.3 van deze uitspraak) verklaard dat een nieuwe inlegperiode en een nieuwe einddatum wordt bepaald en dat hieruit logischerwijs voortvloeit dat een nieuwe rente wordt overeengekomen. De ‘vaste rente’ waarnaar de consument verwijst, is dus de ‘actuele op dat moment geldende rente’.
- 3.5 De commissie volgt de redenering van de bank en oordeelt dat uit de overeenkomst en de voorwaarden 2010 voortvloeit dat, indien partijen een nieuwe inlegperiode overeenkomen, het eindsaldo op de RDS rekening dient te worden beschouwd als een nieuwe inleg. In zowel de overeenkomst als de voorwaarden 2010 is bepaald dat de bank over *elke* inleg (dus ook de nieuwe initiële inleg voor de nieuw overeen te komen inlegperiode) een nieuwe door haar vast te stellen rente berekent en, indien van toepassing, de gemiddelde rentes neemt en zo tot een middelrente komt. Naar het oordeel van de commissie is de verlenging van de initiële inlegperiode vergelijkbaar met het aflopen van een rentevastperiode van een hypothecaire geldlening. In een dergelijk geval doet de bank de betreffende cliënt een nieuw aanbod (zowel rente als bijbehorende rentevastperiode), indien de initieel overeengekomen periode afloopt. Op grond van de samenhang tussen de overeenkomst en de voorwaarden 2010, dient te worden geconcludeerd dat de bewoordingen in de productkenmerken 2010 (meer specifiek de zinsnede ‘de eerste inleg wordt vastgezet tegen de op de oorspronkelijke einddatum geldende vaste rente tot aan de nieuwe einddatum’) moeten worden begrepen als een nieuw door de bank te doen aanbod op basis van de op dat moment geldende tarieven. Bovendien is duidelijk aangegeven dat als sprake is van een eerste inleg, er geen sprake kan zijn van middelrente. Daarvan is immers pas sprake als er een latere inleg wordt gedaan of een jaarlijkse rentevergoeding wordt uitgekeerd.

Overig

- 3.6 Ten overvloede merkt de commissie op dat de consument zich ook heeft beklagd over de gewijzigde voorwaarden in 2016, omdat de uitleg ervan nadelig is voor hem ten opzichte van de voorwaarden 2010. De consument ziet de wijziging als onderbouwing van zijn standpunt dat de zinsnede ‘de eerste inleg wordt vastgezet tegen de op de oorspronkelijke einddatum geldende vaste rente tot aan de nieuwe einddatum’, zoals opgenomen in de productkenmerken 2010, onduidelijk is. De bank heeft gemotiveerd betwist dat sprake is van een inhoudelijke wijziging, maar dat slechts sprake is van een herformulering en verduidelijking.

3.7 Nu de commissie op grond van de overwegingen 3.3 tot en met 3.5 van deze uitspraak heeft geconcludeerd dat de klacht van de consument op grond van de overeenkomst en de voorwaarden 2010 niet voor toewijzing in aanmerking komt en de overeenkomst inmiddels is beëindigd in plaats van verlengd, is het niet nodig te oordelen over de gewijzigde voorwaarden. Desalniettemin merkt de commissie op dat in artikel 20 van de voorwaarden 2010 is bepaald dat de bank bevoegd is die voorwaarden te wijzigen en dat zij de rekeninghouder daarvan 30 dagen voor de inwerkingtreding op de hoogte zal stellen. Niet gesteld of gebleken is dat de bank de consument niet heeft geïnformeerd over de bedoelde wijziging. Zelfs al zou worden geoordeeld dat de voorwaarden 2016 wezenlijk afwijken van de voorwaarden 2010, dan kunnen de opmerkingen van de consument met betrekking hierop niet leiden tot een toewijzing van zijn vordering.

Conclusie

3.8 Op grond van het voorgaande oordeelt de commissie dat de bank niet is gehouden de consument en zijn partner een vaste (initiële) rente van 3,931% aan te bieden indien een nieuwe inlegperiode wordt overeengekomen. Het is de bank aldus toegestaan een nieuwe vaste rente, tegen een op dat moment marktconform tarief, aan te bieden. De vordering van de consument wordt daarom afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.